

PRIMLJENO:	24. 05	20 20	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-2/20-1		
VEZA:			
EPA:			
SKRAĆENICA:	PRILOG:		

U skladu sa pravima definisanim članom 187 i 188 Poslovnika o radu Skupštine postavljam Vladi Crne Gore sledeće

POSLANIČKO PITANJE

U proceduri Skupštine Crne Gore nalazi se Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici koji smo predložili koleginya Danijela Pavićević i ja. S obzirom da, do trenutka pisanja ovog pitanja, nije stiglo izjašnjenje Vlade na predloženi zakon pitanje je:

Da li će Vlada Crne Gore dostaviti izjašnjenje a sve u svijetlu neophodnosti ublažavanja posledica pandemije Covid 19?

Na koji način Vlada Crne Gore namjerava u narednom periodu obezbijediti zaštitu interesa građana Crne gore u energetsom sektoru a tiče se plaćanja nakanade za OIE, odnosno, da li namjerava pratiti preporuke država članica EU po tom pitanju?

Na koji način Vlada Crne Gore objašnjava kontraverze nastale prilikom davanja saglasnosti za izgradnju MHE, SE, VE kao i kod neuspjelog pokušaja da se, što je pokazala i dokazala struka, zadužimo novih 72 miliona evra za rekonstrukciju HE Piva - u sklopu ovog dijela pitanja - kakva je danas situacija sa HE Piva - koliko je sredstava utrošeno za rekonstrukciju i koji su rezultati ostvareni?

Obrazloženje pitanja ću uraditi na samoj Posebnoj sjednici Parlamenta.

Srdačan pozdrav,

Srdan Milić

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	23.06.	2020	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-2/20-1/2		
VEZA:			
EPA:			
SKRAĆENICA:	PRILOG:		81000

Crna Gora

Ministarstvo ekonomije

Direktorat za energetiku i energetska efikasnost

Adresa: Rimski trg 46

Podgorica Crna Gora

tel: +382 20 482 163

fax: +382 20 234 027

www.mek.gov.me

26. maja 2020.

Broj:005-302/20-2360/2

SKUPŠTINA CRNE GORE

g-din Ivan Brajović, predsjednik

Predmet: Odgovor na poslaničko pitanje br. 00-61-2/20-1, od 24.05.2020.godine

G-din Srđan Milić, postavio je ministarki ekonomije sljedeće

Poslaničko pitanje:

„U proceduri Skupštine Crne Gore nalazi se Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici, koji smo predložili kolegistica Danijela Pavićević i ja. S obzirom da do trenutka pisanja ovog pitanja nije stiglo izjašnjenje Vlade na predloženi Zakon pitanje je:

Da li će Vlada Crne Gore dostaviti izjašnjenje, a sve u svjetlu neophodnosti ublažavanja posljedica pandemije Covid 19? Na koji način Vlada Crne Gore namjerava u narednom period obezbijediti zaštitu interesa građana Crne Gore u energetsom sektoru, a tiče se plaćanja naknade za OIE, odnosno, da li namjerava pratiti preporuke država članica EU po tom pitanju?

Na koji način Vlada Crne Gore objašnjava kontradikcije nastale prilikom davanja saglasnosti na izgradnju MHE, SE, VE kao i kod neuspjelog pokušaja da se, što je pokazala i struka, zadužimo 72 miliona evra za rekonstrukciju HE "Piva" – u sklopu ovog dijela pitanja – kakva je danas situacija sa HE "Piva" – koliko je sredstava utrošeno za rekonstrukciju i koji su rezultati ostvareni?"

Odgovor:

Poštovani poslanice Milić,

Ovim putem želim da Vam se zahvalim na pokazanom interesovanju za razne segmente sektora energetike u Crnoj Gori. U nastavku ću Vam dati odgovor na svih 6-7 pitanja koje ste postavili ovom prilikom.

Da počnemo redom... Kada je riječ o izmjenama Zakona o energetici Vlada će svakako sa dužnom pažnjom, razmotriti Vaš prijedlog i o istom se izjasniti. Usotalom takva praksa je bila i kada je riječ o svim inicijativama upćenim iz Parlamenta.

Dalje, kada je riječ zaštititi građana Crne Gore u energetskom sektoru, a posebno kada je riječ o našim obavezama usklađivanja sa politikama EU u ovoj oblasti, sigurna sam da Vam ne promiču nezapaženo izvještaji Sekretarijata energetske zajednice, koji se prezentuju u ovom domu, svake godine. Prema tim izvještajima, a želim da vjerujem da ste ih pažljivo čitali, piše da je Crna Gora lider u Energetskoj zajednici. Što znači da je najviše učinjela na usklađivanju politika kao i u dostizanju standarda EU u ovoj oblasti. I tako će biti ubuduće. Nastavićemo sa politikama prepozantim u smjernicama prije svega Energetske zajednice (znate da su one adaptirane za zemlje članice EZ) ali i politikama EU. Ono što je glavna odredica aktuelne politke EU, a tiče se tzv Green deal - a Crna Gora je već počela da sprovodi. Podsjetiću na već započeti proces energetske tranzicije koji kao jednu od najvažnijih komponenti prepoznaje realizaciju projekata izgradnje poizvodnih objekata koji koriste OIE, na tržišnim principima. Sa tim smo, kao što znate, počeli prije nekolike godine.

Kada je riječ o zaštiti interesa građana u sektoru energetike, kroz plaćanje naknade za OIE znam da Vam je poznato Vam da je Vlada izmijenila propise kojima se svi potrošači iz kategorije domaćinstava oslobađaju naknada za mjesečnu potrošnju do 300 kWh. Ovo iz razloga što smo Vam već objašnjavali određene energetske politike tokom prethodne godine, a u okviru Vaših pitanja Ministarstvu. Dozvolićete mi da Vas podsjetim na ono što smo Vam i tada ukazali. Ovim izmjenama zaštićene su najugroženije kategorije kupaca, kao i svi energetske efiksani kupci, koji svojim ponašanjem doprinose eliminaciji uvoza energije i energenata. Ova odluka je dovela do toga da su računi za utrošenu električnu energiju umanjeni za 5% za sve potrošače koji troše do 300kWh, a manji su ili isti za sve koji potroše mjesečno do 600kWh. Veće račune plaćaće samo oni koji permanentno troše velike količine energije, što je i ekološki i socijalno apsolutno opravdano.

Tako je npr u aprilu mjesecu 60% potrošača iz kategorije domaćinstava bilo oslobođeno plaćanja naknade za OIE.

Poslaniče Milić,

Kontroverze koje pominjete kod realizacije dosadšnjeg programa razvoja OIE tiču se nekoliko faktora, manje ili više važnih, a koji su dio ukupne slike. Jedan od tih faktora je i činjenica da je u određenom borju slučajeva lokalno stanovništvo izrazilo neslaganje sa idejama korišćenja vodotoka za izgradnju malih hidroelektrana. Kao što smo li ranije više pita ukazivali, protivljenje mještana izgradnji pojedinih objekata u direktnoj je koliziji sa osnovnom idejom programa podsticaja proizvodnje iz obnovljivih izvora energije – podizanja kvaliteta života i direktni benefiti lokalnog stanovništva. Stoga je, tokom realizacije programa neophodno permanentno imati na umu navedeni cilj, a u slučajevima gdje je njegovo ostvarenje dovedeno u pitanje, neophodno je korektivno djelovati. I zbog toga je Vlada donije odluke o pokretanju pregovora o sprazumom raskidu ugovora na nekoliko vodotoka.

Pošto Vi pričate o kontroverzama, ja ću o činjnicama.

- prije 10ak godina Crna Gora je izdvajala oko 80 miliona € godišnje za uvoz električne energije. **Što znači da bi bez programa podsticanja OIE taj trošak za ovih 10 godina bio oko 800 miliona eura.**

- Tada je odgovornim sprovođenjem politike odlučeno da se primijeni koncept koji se pokazao kao najbolji u zemljama EU - mehanizam feed-in tarifa, u tom trenutku primijenjivan u 21 od 28 zemalja EU.

A neki od rezultata postignuti za ovih 10ak godina su:

- o Više do 250 miliona eura novih investicija;
- o Otvaranje više od 80 novih radnih mjesta;
- o izgradnju nove energetske i saobraćajne infrastrukture (dominantno u ruralnim područjima sjevera zemlje);
- o Realizaciju niza projekata koji predstavljaju primjere društvene odgovornosti od strane investitora, vrijednih više od 2 miliona €.

Pored ovih i svih multiplikativnih efekata, koje proizvode investicioni ciklusi vrijedan više stotina miliona eura, danas smo u situaciji da Crna Gora ima ujednačen nivou proizvodnje i potrošnje električne energije. Odnosno sve ono što je urađeno u zadnjih 10ak godina značilo je nove MW tj nove proizvodne objekte, i to:

- 20 mHE kod kojih je završena izgradnja ili koje su već u radu ukupne snage 30,1 MW;
- 5 mHE kod kojih su radovi u završnoj fazi ukupne snage 6,7 MW;
- Dvije vjetroelektrane (Krnovo i Možura) ukupne snage 118 MW (72MW + 46MW).

Dakle u radu je novih **148 MW instalisanog kapaciteta**. Ako su uzme u obzir da je prije 2013. godine (kada je završena prva nova mHE) ukupna instalisana snaga našeg elektroenergetskog sistema iznosila 867,61 MW onda je lako zaključiti da je sprovođenje energetske politike u prethodnom periodu dalo **17,05 % novih proizvodnih kapaciteta**.

Dakle, poslaniče Miliću, dosadašnja politika Vlade u dijelu podsticanja proizvodnje iz OIE, u skladu sa pravilima EU, dovela je nove proizvodnje koja zadovoljava godišnje potrebe više do 100.000 domaćinstava u CG!

Međutim, to nije krajnji domet politke koja sprovođena u prethodnom periodu. Naprotiv! Ona je odličan temelj za dalji rast i razvoj i unapjeđivanje politika energetskog sektora. A najbolji primjer su novi započeti projekti ili projekti koji su u završnoj fazi ugovaranja. Tako je Crna Gora je među prvima u Evropi, a prva na Zapadnom Balkanu, zaključila ugovore na tržišnim principima za izgradnju novih proizvodnih objekata koji koriste OIE. Riječ je o izgradnji solarne elektrane na Briskoj Gori, jedne od najvećih u Evropi, instalisane snage 250 MW, vrijedan cca 180 miliona €. U završnoj fazi ugovaranja (završetak ugovaranja je omela pojava korona virusa) je projekat izgradnje nove vjetroelektrane na Brajčićima snage 100 MW, vrijednosti cca 100 miliona eura.

Takođe, raduje činjenica da je EPCG pokrenula značajan investicioni ciklus koji podrazumijeva revitalizaciju i modernizaciju postojećih i izgradnju novih elektrana. Riječ je investicionom ciklusu koji se mjeri stotinama miliona eura. A kao projekta koji se najskorije može realizovati, osim pomenute SE na Briskoj Gori, je i VE Gvozd instalisane snage 50 MW, procijenjene vrijednosti 60 miliona eura.

Dakle, rezultat razvoja riječ je o izvjesnoj izgradnji novih proizvodnih objekata u narednih par godina, ukupne instalisane snage cca 400 MW. Ili oko 40 % današnjih ukupnih instalisanih kapaciteta proizvodnih objekata!

Tome treba dodati intezivne radove na pripremi tehničke dokumentacije za izgradnju HE Komarnica, koja će rezultirati idejnim projektom i studijama uticaja na zaštitu životne sredine do kraja ove godine. To znači da uskoro imamo spremnu osnovu za definisanje modela realizacije projekta i raspisivanje tendera za izbor partnera u procesu izgradejn elektrane snage 155 MW, vrijednosti 260-290 miliona eura.

Kada je riječ o planiranim investicijama u HE Piva, ovim putem želim da Vas informišem da je riječ o investiciji vrijednosti 22 miliona evra. Finansiranje rekonstrukcije i modernizacije HE Piva je obezbijeđeno iz kredita KfW banke, tj. kreditnog aranžmana vrijednog 16 miliona. € dok se kapitalni remontu samih agregata finansiraju sopstvenim sredstvima EPCG u iznosu od preko 6 miliona €. Od ukupno procijenjenih 22 miliona € ulaganja do sada je utrošeno 14,6 miliona €.

Realizacijom ove faze rekonstrukcije završiće se rekonstrukcija i modernizacija one opreme sa najkraćim vijekom trajanja, koji je inače za veći dio već istekao i na kojoj se u pogonu dešava najveći broj kvarova i grešaka u radu. Uz to, u većem dijelu, radi se o opremi koja je od vremena kada je ugrađena doživjela ogroman tehnološki razvoj i tehnološki je odavno prevaziđena.

Nakon završetka realizacije projekta HE Piva će postati jedna od najsavremenijih elektrana u Evropi u potpunosti opremljena sa najmodernijom opremom i integralnim sistemom upravljanja koja će joj omogućiti rad u sve zahtjevnijim tržišnim uslovima proizvodnje i trgovine električnom energijom.

U konačnom treba napomenuti da EPCG u poslednjem periodu (od 2014. i raskida ugovora sa Elektroprivredom Srbije u čijem je sistemu HE Piva do tada radila) godine samostalno upravlja HE Piva koja predstavlja ključnu elektranu za ostvarivanje uspješnih rezultata na trgovine električnom energijom i koja je posebno doprinijela ostvarivanju pozitivnih rezultata naročito u 2018. i 2019. godini.

S poštovanjem,

